

2023

Time - 3 hours

Full Marks - 80

*Answer all units as per instructions.
Figures in the right hand margin indicate marks.*

UNITS - I & II

1. कस्यापि एकस्य दीर्घोत्तर समाधय । [14

“काव्येषु नाटकं रम्यं तत्ररम्याशकुन्तला” इत्युक्तिं प्रतिपादयत ।

अथवा

शकुन्तलायाः पतिगृहदृश्यं यथाग्रन्थं वर्णयत ।

2. संक्षेपेण कस्यापि द्वयस्य उत्तरं लिखत । [7 × 2

(क) ग्रन्थस्यादौ मङ्गलाचरणेऽस्मिन् कालिदासः कथं ‘कश्चिद्’ पदं व्यवहृत्य
ग्रन्थं नाटकं समारभते तद् वर्णयत ।

(ख) शकुन्तला नाटकस्य नान्दिपद्यं उलिख्य तत्र नान्दि निर्दिष्टव्या ।

(ग) शकुन्तलायाः रूपलावण्यं वर्णयत ।

(घ) शकुन्तलानाटकदिशा नायिकायाः शकुन्तलायाः प्रकृतिप्रीतिं वर्णयत ।

3. उत्कलभाषया आङ्ग्लोभाषया वा अनुवादं कुरुत । [8]

अधरकिशल्यराग कोमलविटपानुकारिणौबाहुः ।
कुसुममिवलोभनीया यौवनमङ्गेषुसत्रद्धम् ॥

अथवा

शुशृशष्वगुरुनकुरुप्रियसखि वृतिं सपत्नी जने
भर्तृविप्रकृतापि शेषणतयामास्म प्रतिमं गमः ।
भूयिष्ठं भवदक्षिणापरिजने भोगेत्सुनुत्सेकिनि
यान्त्येवगृहिणी पदं युवलयोवामाकुलास्याद्ययः ॥

4. (क) केषुचिद् त्रयाणां सन्धिविच्छेदं कुरुत । [2 × 3]

(i) कृताऽपि

(ii) यान्त्येव

(iii) कुलाद्ययः (कुलस्याद्ययः)

(iv) भोगेत्सुकिनी

(ख) द्वयस्य सकारणविभक्तिं निरूपयत । [2 × 2]

(i) गुरून्

(ii) वृत्तिं

(iii) युवतयः

(iv) जने

(ग) द्वयस्य सविग्रहसमासनामानि च लिखत ।

[2 × 2

(i) शुशृशष्व

(ii) सपत्नी

(iii) भर्तृविप्रकृता

(iv) भवदक्षिणा

UNIT - III

5. 'रम्यारामायणी कथा' इत्युक्तिं व्याख्यात ।

[10

अथवा

पुराणलक्षणं विलिख्य पुराणानां संक्षेपेण परिचयं प्रदत्त ।

6. एकस्य टिप्पणी प्रदेया ।

[5

(क) महाभारते पर्व

(ख) सात्विकपुराण

(ग) रामायणकालीन समाज

UNIT - IV

7. अश्वघोषय परिचयकालं च निरूप्य तस्य काव्यकृतिं वर्णयत । [10]

अथवा

‘नैषधेपदलालित्यं’ इत्युक्तिं समीक्ष्यताम् ।

8. कस्यचिद् एकस्य टिप्पणी पदेया । [5]

(क) अभिज्ञानशाकुन्तलम्

(ख) भट्टनारायणम्

(ग) मुद्राराक्षसम्